

Locuint'a Redactorului

si
Cancellari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Serisorile nefranate nu se voru primii decat u numai de la corespundintii regulari ai „Federationii”.
Articlii transmisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIONEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru hiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschis 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pentru Tofaleni.

I. Prin zelulu si staruint'a P. On. D. Simeonu Balintu, protop. gr. cat. in Ros'a-de-Munte, s'au adunatu si innaitatu la loculu destinatiunei lor u urmatoriele contriburi: de la Simeonu Balintu pentru sine 5 fl., pentru soci'a sa 5 fl., pentru 7 nepoti ai sei: Enea Silviu Hodosiu 1 fl., Letitia Hodosiu 1 fl., Sabinu Hodosiu 1 fl., Alesandru Iosifu Hodosiu 1 fl., Iunius Brutus Hodosiu 1 fl., Ulpiu Traianu Hodosiu 1 fl., si Nerva Amosu Hodosiu 1 fl.; — de la Nicolau Mestecanu parocu gr. cat. in Ros'a 1 fl., Avramu Bocaniciu 1 fl., Simeonu Caianu submedicu in Ros'a 2 fl., Ioanne Vladu, notariu comun. in Ros'a 2 fl., Franciscu Molnar, jude com. in Ros'a 1 fl., Ioanu Almasanu 1 fl., Ioanu Suciu, capelanu gr. cat. in Ros'a 2 fl., Ioanu Barbu 1 fl., Simeonu Henzel 1 fl., Ioanu Corpado 1 fl., Alesandru Anea 1 fl., Iosif Gruber propriet. 1 fl., de la bai'a numita „la Stanc'a Dumitresci” 2 fl., Ios. Griurca propr. 3 fl., Rusu Laz'ar notariu com. in Lups'a 1 fl., Vertlen Georgiu, negutiati. 1 fl., Michailu Stupa negat. 1 fl., Nicolae Heteu 1 fl., Vertolomeiu Dumitru 2 fl., Franciscu Ianki 1 fl. de la bai'a „S. Maria la Troasiu” 10 fl., Iosifu Ciura, parocu gr. cat. in Bucium-Sas'a, 3 fl., Ioanu Gligoru, parocu gr. cat. in Mesc'a 1 fl. Sum'a totale: 58 fl. v. a.

II. Prin staruint'a On. D. Iosifu V. Balintu, parocu romanu gr. cat. in Petridulu-de-diesu, s'au adunatu pentru Asociatiunea lit romana transilvana si pentru Tofaleni urmatoriele contriburi in naturalie: Stefanu Pusia 1 ferdela, Pavelu Chioreanu 1 ferd., Grigoru Dama 1 f., Ios. V. Balintu parocu 1 f., Petru Parvu 1/2 f., Iacobu Anea 1/2 f., Stef. Anea 1/2 f., Vasiliu Parvu 1/2 f., Ioanu Pusia 1/2 f., Eremia Prodeanu 1/2 f., Petru Baciu 1/2 f., Georgiu Popa 1/2 f., Todoru Balica 10 cupe, Gavrilu Balica 4 cup., Filipu Pusia 4 cup., Tanasie Burcusiu 4 cup., Vasiliu Niculiciu 4 cup., Todoru Parvu 4 cup., Teodora Romanu 8 cup., Stefanu Todia 8 cup., Vasiliu Balica 8 cup., judele Filimonu Oprea 3 cup., Filipu Oprea 3 cup., Ionasin Todia 2 cup., Ionu Todia 1 cupa; cu totulu 12 si 1/2 ferdele cari, vendiendu-se cu cate 1 fl. v. a., sum'a cascigata face in bani 12 fl. 50 cr. v. a., carea s'a transpusu, in 24. iuniu, la mana colectantelui tractuale, Pr. on. D. Iacobu Lugosianu, protopopu in Turda.

Dupa ce, spre batu-jocur'a umanitatii, dogm'a de infallibilitate fu enunciatu de curendu prin conciliulu ecumenicu de Rom'a, credemu ca urmatoriuulu articlu va fi binevenitu:

Despre infallibilitate.

Domnii mei! Am cetitu si cu disputelo teologice cate se publicara de catu-va tempu incoce in „Albina” romanesca in caus'a infallibilitatei papale. Daca acelea disertatiuni teologice aru fi esutu d'in condeie unoru mireni, asi u fi d'isu si eu ca, at'at'a catu au scrisu, este multu de la ei, pentru-ca de la nisce mireni abid se pote ascepta mai multu, ca-ci dogmatic'a si dreptulu canonicu nu sunt specialitatele lor. Acci articlii inse au esutu d'in condeie de teologi si inca teologi romanesi uniti in cele patru punctu eu Rom'a. — Spunu dreptu, ca de la nisce teologi asceptam cu totulu altu ce-va, era mai alesu aceluora, cari voira se apere pre omenime de unu eresu asi e periculosu si totu-odata deonestatoriu pentru omenime in trega si pentru catolicismu in specie, li se pote dee cu totu dreptulu: Optima causa, pessime defensa.

Dara ce mai incapu aici duoi bani in trei punge? Pentru-ce teologii uniti nu spunu odata ultramontaniloru papisti si iesuiti limpede si lamuritu, ca toti acei-a, cari apera infallibilitate papei de la Rom'a, nu mai sunt neci-decum catolici, ci sunt eretici si inca eretici forte periculosi pentru tote poporele si natiunile, multu mai periculosi, decat u au fostu acei-a, cari au inventatu in anii de curendu trecuti scandalos'a dogma de immaculata conceptiune, despre carea

unu bunu tata si una buna mama de familia nu va suferi nici-una-data, ca se se vorbesca in presentia copiiloru, si mai alesu a fetiteloru adulte. Daca asemeni obraznicie s'aru fi vorbitu in publicu inainte de acesta cu optu seu noue sate de ani, treca merga, ele s'aru fi marginitu mai multu in monastiri, ca materia de dispute pentru calugari lipsiti de ori-ce alte ocupatiuni folositorie, asta-di inse numai nescie smintiti potu esi in lume cu astu-feliu de doctrine. Ge ale scolasticismului fantasticu si fanaticu.

„Albina” dice in unulu d'in numcrii sei, ca mireni n'au luat u pana acum'a parte la disputele, cari s'au pornitu de catu-va tempu incoce asup'a infallibilitatei. Vediu si eu, ca mireniloru nu li a pasatu de acea mare secutura omenesca, ci o-au despretiuitu d'in adenculu sufletului. Eu inse me temu tare, ca se nu se caiesca odata si mireni; ca ci daca se va incuib'a in mediu-loculu nostru una doctrina at'atu de blastemata, precum este acea despre infallibilitate, atunci las'ca amu cade in ura idolatria forte rusfnatoria, dar' apoi amu ajunge de siguru si in robia icararhici papistiesci, (ra prin acesta, robia unguresca aliata cu cea nemtesca ar' fi d'in nou partea nostra pre vre una suta de ani inainte.

Dara orbi sunt mireni? Nu vedu ei, ca acesta nu este at'atu una dogma religics, catu mai vertosu una dogma politica, a carei introducece va ave consecintiele cele mai funeste, mai vertosu pentru noi romanii? Toema pentru acesta inse este a unu spre diccea ora, in carea mai alesu romanii uni i se se prepare si se se inarme cu cele mai agere arme ale sciintei si ale spiritului spre a respinge de la sine acelu eresu funestu si fatalu, acea mintiuna piramidale, care se dice infallibilitate.

Ce? Pap'a infallibile? Totu omulu este mintunosu, singuru Dicu este a de verulu. Pap'a inca este omu, prin urmare si pap'a este mintunosu ca si ori-care altu omu. Deci totu ce aducu iesuitii si papisti spre aperarea miniunei lor, nu este altu ce-va, decat u unu labirintu de sofisme, falsificatiuni istorice si juridice, in scurtu, mintiune nerusinate.

Ve rogu, Domniloru, ca se reflectati pre publiculu romanescu catu se pote mai desu la impregiurarea de importantia immensa, adeca la diferenti'a esentiale intre catolici si intre iesuitii papisti. Acesti d'in urma sunt eretici periculosi intru tota puterea cuventului, eretici in toema precum i a cunoscutu lumea europena si i-a stigmatizatu refericitul Pap'a Ganganelli in bull'a sa. Ve mai rogu totu-odata, ca se spuneti totororu romaniloru, ca un'a este teologia dogmatica a catoliciloru, si cu totulu alt'a este a iesutiloru, apoi se li mai adaugeti, ca pana pre la anulu 1855, nu numai in facultatea teologica de la Blasiu, ci mai in tote facultatile teologice d'in imperiulu austriacu, incercarile iesutiloru de a popularisa infallibilitatea erau combatute de pre tote catredrele cu argumente infricosiate. Intrebati pre barbati cei mai befrani, cari au ascultatu teologia, de esemplu, in Vien'a, ca se vi marturisesca acesta. Iesuitii, pre unde se aflau, si-propteau doctrina lor mai vertosu cu argumente culese d'in colectiunea cea criminala a unu omu blastematu, cunoscutu teologiloru sub pseudonimulu Isidorus Mercator, adeca Isidoru martiafoiulu.

Noi nu potemu scf, cam cu ce felu de argumente combate opusetiunea d'in conciliu attentatulu criminala alu iesutiloru, ne tememu inse, ca asi e numitul esprit du corp nu o suferu ca se produca armele cele mai tari in contr'a lor, ca-ci adeca li-ar' veni pote reu la multi archierei a combate acelea doctrine mintinose, a caroru propagare o-au suferitu ei de 15 ani incoce in seminariele lor, numai de frica, mai alesu dupa ce, prin concordatu, i degradasera la rangu de capelani ai papei, precum a fostu degradatu ei mai inainte pre protopopi la umilit'a trepta de diaconi, seu, cum se esprim'a repausatulu Vasilie Erdeli episcopulu de la Oradea, la trepta de agenti si commissiunari ai sei, ca si cum eclesia

lui Christosu ar' fi una corporatiune de negutiatori si de agenti de la bursele europene, cercetate si esplotate de iudovime.

In conciliu, desbaterile curgu cu usiele incuiate, prin urmare mai totu ce se stracura in afara este scosu ca pre furisui, d'in a trei'a si a patru'a mana. Dar' ce ni pasa noue de acesta? Una literatura bogata ni sta d'inainte in mai multe limbe europene, pre terenulu dreptulu canonicu si alu istoriei eclesiastice; publicistii nostri se nu-si pregete a reflecta la opurile cele mai bune, d'in cate s'au scrisu pana acum in acesta materia. Inca nu e prea-tardiu; ca-ci de-si se va prochiam'a nebun'a infallibilitate, va mai trece inca tempu, pana se intre toti monarchii si tote parlamentele in cursele iesutiloru si se dee cu pitiorulu la jus placeti. Pana atunci adeveratii catolici se se prepare bine pentru ca, la momentulu cerutu, se pote dechiar'a, in deplina cunoscentia de causa, pre toti infallibilistii de eretici periculosi, se o rupa cu ei pentru totu-de-un'a si totu una-data se prochiam'e d'in nou salvatoriulu principiu ortodocsu, catolicu-eristianu: concilium est supra papam et supra quemcunque praesulem singillatim.

Seiu bine, ca iesuitii si toti argatii lor ultramontani, candu se vedu strimtorati, restringu infallibilitatea papei in formula lor, carea se dice: in rebus fidei. Se nu li credeti nice pre unu momentu. Au nu vedeti DV., ca toem'a acesta formula este curs'a cea mai periculosa!

Ce? Papa infallibilis in rebus fidei? — N'a fostu nice una-data si nu va fi in vecii veciloru. D'in unu mare numeru de esemple eca numai cate-va:

Pap'a Liberius (352—366) se facuse arianu, negase divinitatea lui Isusu Christosu.

Pap'a Zosimus (417—418) adoptase eresulu lui Pelagius, dechiarandu pre ortodocsi de eretici, era pre Pelagiani de ortodocsi.

Alta cestiune infricosiate. Pap'a Leo celu Mare (440—451) si pap'a Gelasius (492—496), au decretatu, ca cei cari nu se cumineca si cu vinu, era nu numai cu pane, ca corpu alu lui Christosu, sunt eretici. Acesta doctrina a duratu pana in secl. alu 12 lea, dupa care apoi papii urmatori, restornardu doctrina lui Leo si a lui Gelasius, dechiarara de eretici, tocmu d'in contra, pre toti cati se cuminecau si cu vinu; afurisira una lume de omeni si versara sangele multoru sute de mii cristiani innocenti.

Pap'a Hormidas (514—523) propagase una doctrina forte curiosa despre fiorosulu actu alu crucifigerei lui Is. Chr. Papii Ioanu II (532—536) et Agapetu I. (536—537) dechiarara pre Hormidas dupa morteu lui de unu „atheu, ereticu nebunu, desuichietu.”

Mai cititi si scandalulu celu mare intemplat u cu pap'a Vigilus (538—555), in d'ilele imperatului Iustinianu, carele citase pre Vigilus la Constantinopole si lu inchisese d'in caus'a unoru eresuri.

Pap'a Nicolau VI dechiarase seracia lui Christosu de dogma. D'in contra, Ioanu XXII dechiar'a acea dogma de unu eresu si blasfemia. Care d'in ei avea dreptu? care era ortodocsu?

Aprope una miie de ani, toti parintii cei mai renumiti ai besericei, incependu chiaru de la apostoli, indemnau pre cristiani cu totu adinsulu, ca se citesca santele scripture si se se adopere a le intielege bine. (Origenes Athanasius in an. 373, Ioanu Gura-de-auru, mortu an. 407, Caesar de la Arles, pap'a Grigoriu celu Mare in an. 604, etc. etc.) Vine inse pap'a Grigoriu alu VII celu famosu (1085) si, dupa una praca eclesiastica de una miie si mai bine de ani, opresce strinsu citirea biblici, era successorii lui punu de ardu nu numai biblia in traductiuni, ci dechiaru de eretici periculosi pre toti cati o citescu, era pre una multime de cristiani i ardu pre rogu pentru lectur'a santei scripture. (Vedi d'in tempurile mai d'in coce bull'a papei Grigoriu XV d'in 30 dec, 1622.)

Asie' d'ara, dupa doctrin'a papiloru, unitii sunt eretici, pentru-ca si ei cuteza a tipari si a citi bibli'a in limb'a loru.

Dara, a propos de greco-catolici! Sciti ca dupa doctrin'a papiloru casatori'a preutiloru gr. cat. nu este casatoria, ci este concubinatu, era pruncii loru, copii de lele? Si acesta doctrina se trage de la Grigoriu VII, care tota vietii sa a petrecutu-o in concubinatu cu principes'a Mathilda de la Canossa, si doctrin'a acesta este sustinuta de atati papi, cari avura atati copii cu concubinele loru! Si preutii gr. cat. au suferitu astu-feliu de insulte pre faciele si pre familiile loru chiaru si de la an. 1851 incoace!

Inse despre greco-catolici mai pre largu alta-data, si pote a i re a. Infallibilitate! Proba si suferintiele genialei Galilaei, dara inca anatemi-sarea iesutiloru prin Clemente XIV (Ganganelli), carele i numi „pui de diavolu“, candu, d'in contra, Piu VII, in bull'a sa d'in 7 aug. 1814, i da de „modellu alu moralei si alu religiositatii.“

Mai voiti infallibilitate? Deschideti istori'a si veti mai afla una miie de scandale si eresuri de categori'a celoru citate mai susu, apoi ve mai mirati, daca lumea sta ca spectatoria inmarmurita la cele ce se petrecu asta-di in Rom'a sub nepotiosulu Pio nono.

Unu teologu de Blasiu d'in dilele vechie.

Provocare.

Voirorii de a lua parte la adunarea generale a Asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, carea se va tiene in 8. augustu a. c. st. n. in Nasaudu, sunt de nou rogati cu tota onorea, ca se binevoiesca a face pana in 15. iuliu, eventualmente pana in 25. iuliu a. c. st. n. cunoscutu Comitetului arangiatoriu d'in Nasaudu, pentru mediu-locirea incortelarii cuvenite.*)

Nasaudu, 13. iuliu 1870.

Comitetulu arangiatoriu
petru primirea Asociatiunii
transilvane romane.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 20 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Szell. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrulu Ios. Szlavy.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintiei d'in urma, si dupa presintarea mai multoru petitiuni, cari se transpunu comis. petitiunarie,

Cont. Antonu Forgach interpeleza pre ministrulu comunicatiunii, daca are de cugetu ca, in interesulu comercielui, industriei si alu economiei nationali a tiei se lucre intr'acolo, ca pre liniile caliloru ferate ung. de statu tarifa caruniloru de petra se se reducea la $\frac{1}{10}$ cruceriu pentru milu si centenariu vamalu, si daca voiesca se intrebuintieze tote mediu-locele, ca si calea ferata de statu ces. reg. privilegiata precum si celelalte cali ferate d'in tiera se introduca pentru transportulu caruniloru de petra tarifa calii ferate ung. de statu? — Interpelatiunea se va comunicá ministrului concerninte.

La ordenea dilei urmaza contiunarea discutiunii a supra §.ului 20 d'in proiectulu municipalu, la carea participara deputatii: Sig. Olgay, Ladis. Gonda, Ioanu Várady, Iul. Schwarz, Ioanu Paczola, Paulu Moricz, Vincentiu Latinovics, Gav. Várdy, b. Stef. Kemény, Colom. Radó, Ed. Horn, Paulu Hoffmann, Iul. Beniczky si Macsim. Ürményi.

Siedintia se inchiaia la 2 ore d m.

Siedintia de la 21 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Szell. Pre bancela ministeriali: Stef. Gorove si Car. Kerkápolyi.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintiei de ieri, presiedintele anuncia, ca deputatulu Iuliu Jankovich, fiindu numitu jude, si-a depusu mandatulu. — Se va ordina alegere noua in cerculu respectivu. Dupa ac'a se presinta mai multe petitiuni, cari se tramitu comis. petitiunarie.

Ioanu Ciotta (croatu) adreseza ministrului de comertiu urmatori'a interpelatiune: Considerandu serios-

*) Ne esprimemu si asta-di dorinti'a viua, ca se vedemu unu publicu romanu catu mai numerosu la adunarea generale de estu-tempu a Asociatiunii transilvane, si inca d'in tote tienuturile locuite de romani, ca ci numai asié vomu pute dá una valóre mai mare acestei Asociatiuni salutarie.

R e d.

tatea situatiunii europene de asta-di; considerandu, ca comertiuulu marinu austro-magiaru a avutu de a suferi in deceniile trecute lovituri grele d'in caus'a resbelor; considerandu ca, conformu opiniunii publice, stipulatiunile d'in Parisu de la an. 1856, relative la comertiuulu marinu in tempu de resbelu, nu corespondu principiiloru de asta-di si umanitati, dreptu-ace'a lu intreba: 1) daca a facutu pasii necesari, pentru ca ministrulu comunu alu esternorulu se lucre intr'acolo, ca modificatiunile liberale ale susu memoratei „declaratii“, statorite in an. 1866 intre partile belligerante, se se introduce, prin una convoie internatiunale, si in resbelulu presinte, é' 2) daca nu s'ar' fi facutu inca neoi una dispusetiune in acesta privintia, cari sunt pasii ce are de cugetu a-i face, pentru ca partile belligerante se observe si de asta-data facia de comertiuulu pre mare una conduta, prin carea se se conserve, dupa potintia, interesele comertiuulu cestiunatu ungurescu facia de aceste intemplante? — Se va comunicá ministrului concerninte.

Sigis. Olgay interpeleza pre ministrulu comunicatiunii in privintia scutirei comunelor Domborhely si Kutor, situate pre tirmurulu Dunarei in cottulu Poseniului, contr'a esundarii numitului fluviu.

Ministrulu comunicatiunii, Stef. Gorove, deschiera, ca se va ingrigi, ca lucrarile incepute contr'a esundarii se se termine inca in anulu acestu-a. — Interpelantele este multumitu cu respunsulu ministrului si camersa lu id spre sciintia.

Dupa-ace'a se contiuna discutiunea a supra § ului 20 d'in proiectulu municipalu, la carea participara: Iul. Györfy, Carolu Stoll, Balt. Halász, Dan. Szakácsy, Mich. Táncics, Aronu Szilády, Gustavu Kapp, Stef. Éder, Ladis. Berzenecze, Ludov. Papp, Car. Bobory, Paulu Nyáry si raportorulu comis. centrali Bela Perczel. La cererea a 20 deputati d'in stanga, se va face votare nominalu, carea va urma in siedintia de mane (22. iul.) Siedintia se inchiaia la 1 ora d. m.

Teatru romanu in Clusiu.

Clusiu, 19. iuliu 1870.

Domnulu Milo d'in Bucuresci, cu una trupa mica, dar' bine alesa, petrece in Clusiu si ne-a surprinsu pana acuma cu doue representatiuni.

Sambeta trecuta, 16. iul., s'a representatu pies'a: „Lipitorile satelor d'in Moldova“, comedia in 5 acte de Alexandri si Milo. Teatruulu a fostu atatu de indeseitu, incatu asemenea nu s'a mai vediutu de la anulu 1867, cu ocaziunea concertulu tienutu intru folosulu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a rom. si cultur'a poporului romanu. In acesta sera majoritatea precumpentoria a spectatoriloru o forma publiculu magiaru d'in locu. Unu incidentu atrase curiositatea publiculu d'in Clusiu pentru Milo si bucat'a „Lipitorile statelor“. Gidanii d'in Clusiu adeca, vediendu titlatur'a bucatei, fanatisati apoi nu sciu priu cine, au inceputu inca Vineri dupa prandiu, candu bucat'a era degia publicata pentru Sambeta, — a face la comploturi ca se impedece ore-cum-va representarea acestei bucati. In impertinentia si fanatismulu loru au mersu atatu de departe, catu au pretinsu chiaru si de la politia, ca se fia opritu Dlu Milo de a reprezentá mentiunata piesa. De aici inse fure respinsi cu indignatiune, dupa cum au si meriatu. Dnii gidani se vede, ca voiau se alarme lumea in contra lui Milo, pentru-ca dinsulu ar' propagá persecutarea cea nascocita prin ei in contra gidaniloru de d'incolo si aicea!

Domineca, 17. iul., se representara trei bucati teatrale:

„Milo ca directoru“, „Cimpotterulu“ si „Cocona Nastasia“. Teatruulu asta-data nu a fostu tocmai asié indeseitu ca Sambeta; inse majoritatea precumpentoria era romana. Publiculu a remasu incantatu de teatruulu romanescu si uimitu de art'a lui Milo.

Aceste vi. le scriu in fug'a mare, Dle redactoru, rezervandu-mi a face una mica recensie cu privire la tote representatiunile ce le va tiene trup'a romana in Clusiu.

Mane, Mercuri, se va representá: „Chir Zulliaridi“, comedia intr'unu actu, „Ciobanulu romanu“ canzonetta intr'unu actu si „Paraclisierulu“, vodevillu nationalu intr'unu actu.

Afara de acestea va mai dá Dlu Milo un'a seu doue representatiuni in Clusiu, apoi se va duce la Oradea-Mare.

X

De langa Alb'a-Jul'ia, in iuliu 1870.

A espiratu degia unu anu, decandu ni s'a publicatu si explicatu minunatulu capu de opera alu legei de instructiune d'in anulu 1868. Ingrigirea seriosa, ce inspirase acea lege in publicu, ne fece a crede, ca dora romanii, acum mai multu ca ori-candu, voru cunosece lovitura maestrata si, parasindu indiferentismulu criminalu, voru cautá cu tote poterile medie pentru asecurarea venitorulu loru prin cultura nationala.

Dreptu-ace'a, cu cea mai mare satisfaciune si bu-

curi'a amu salutat dispusetiunile Prea veneratulu Ordinariatu metropolitanu, relative la organizarea senatelor scolastice comunali si eparcuali.

Nu me sentiutiu chiamatu a-mi dá opiniunea in meritulu acestui operatu pre-doritu, totu-si cutediutiu a sustiené ca, daca acel'a s'ar' fi pusu in lucrare inainte de asta ca cati-va ani, asta-di aru fi crutiutu D. ministrulu alu cultorulu de atata truda de a ne scote d'in intuneculu ignorantie, si a face d'in noi omeni dupa tipulu si asemenea sa.

Conformu acestoru dispusetiuni importante, oficiulu protopopescu pasi numai decatu la constituirea Senatelor scolastice comunale.

Cu atata inse scopulu nu s'a ajunsu, ca ci poporulu de ronu, nededatu cu ide'a scolei, si de ace'a cu totulu nepasatoriu, ba — ce este mai dorerosu — sedusu de prejudetiulu: „Cum a traitu tatalu meu, si eu voiui traiti, este surdu la tote incercarile de capacitare, cate se fau d'in partea conducatoriloru lui. Si deca acesta se intempla in comunele unde preutii mai stau pre ore-care gradu alu sciintiei, apoi ce se dicemu de acele comune, in cari nu se afla unu siguru individu desteptu si preceptoriu de lucru?

De aci ni este pre fundata temerea, ca in cele mai multe comune romane va pune statulu man'a pre scole.

D'in acesta cauza momentosa, mi-asiu esprime parere modesta, ca caus'a nostra scolara ar' triumfa mai curandu, daca prea on. D. protopopu tractualu ar' esá, celu pucinu de doue ori pre anu, in fia-care comuna, unde, prin autoritatea sa si prin una tactica nimerita, ar' poté casciga anim'a poporulu pentru realisarea scopulu d'in cestiune.

Acum se meditam unu picu a supra unui lucru forte curiosu. — Tota virtutea si totu meritulu si-are remuneratiunea cuvenita. Astu-feliu si meritele D. protopopu Aug. Papp, aflandu apretiuirea loru la inaltulu regimu magiaru, acestu-a i asemna postulu onorificu de inspectoru scol. alu cottulu Albei-Inferiore.

Deci, Dsa ratiunina astu-feliu: a supraveghia si conduce investimentulu in scolele confesionalu, inca cade in sfera activitatii unui preutu; prin urmare, neprescriindumi noulu oficiu alta ca decatu ce se tiene de investimentu, oficiulu de protopopu este compatibilu cu oficiulu de Inspectoru scol. civilu. Intr'ace'a, aduse Ddieu odatu si tempulu sinodelorulu, si asié, celebrandu-se in anulu tractu unu sinodu A. Diecesanu in Blasiu, acestu-a aduse, intre altele, si unu concludu, prin care trase o dunga grossa preste socotela D. protopopu, ordinandu: Ca preutime nu i se concede a porta si oficie de statu, ca ci aceste nu se potu uni cu oficiulu preutiescu. D'in acesta cauza, Dsa fi constrinsu a resemná, de o cam data, la oficiulu protopopescu, inse numai provisorie, pana in 1. aug. a. c., candu apoi se va sci determiná mai bine in respectulu acestu-a.

Dupa tote aceste dara, cine nu se va mira, ca cum voiá Dsa se servesca la duoi domni? Ore in casulu acestu-a, ce sorte era se accepte scolele nostre confesionalu?

Aci se pretindea una minte si una acvitate cu totulu extraordinaria.

Inse eu me indoescu, ca ar' posiede Dsa aceste calitati frumose, pentru ca, ca se tacu despre altele, eu cum lu caracterizeza unu barbatu de mare autoritate la romani.

Anumitu, cu ocaziunea adunarei districtuali pentru alegerea subcomitetulu Asociatiunii, fiindu alesu si Dsa intre membrii comitetulu, se scolá unu membru d'in adunare si, dupa-ce premise ca interesulu Asociatiunii potétea ca fia-care oficialu alu ei se desfasiure zelulu energie spre ajungerea scopulu, reproba alegerea D. Aug. Papp, afirmandu, ca de 20 ani n'a facutu visitatiune in tractulu seu!

Deci, apropiarea terminulu pusu pre 1. aug. ne insuffa o ingrigire forte mare, incatu amu mai dori, ca sibi surida fortun'a, spre a se aventá la cele mai inalte oficie de statu.

Prin asociatiunea ideelorulu, mi vine a intrebá: petru-ce D. presiedinte alu subcomitetulu Asociatiunii transilvane pentru districtulu Albei-inf. nu mai convoca adunarea districtuala, conformu §. 10 d'in statutele pentru regularea midi-locelor Asociatiunii?

Au nu Dsa ni-a promis cca mai acurata implemni a obligamentulu seu.

Nu potu incheia aceste orduri, fara a inregistra aici inca una fapta antinationala.

Studentii romani de la gimnasiulu rom. cat. d'in Alb'a-Jul'ia se plangu, ca D. profesorulu de limb'a romana Paulu Kerekes — petru ca se se recomanda, pote, inainte-a magiarilorulu — i tracteza forte reu, si in a-rare ori i insulta in sentiurile loru nationali era in studiu limbai nationalu nu face nece unu progresu.

Diosu cu masc'a, se ne cunoscemu cine suntem!

C.

Discursul deputat. E. B. Stanescu

(ținut în ședința de la 14 iul. a camerei Ung.)

Onorabila Camera ! (Recede !) Proiectul de lege de mare importanță ce ni s'a propus și pre care Dlu ministru de interne ni l'a prezentat, drept introducere, cu următoarele cuvinte : „Cestiunea de care se ocupa proiectul de lege relativ la organizarea municipiilor este una d'intre cele mai grele, ar' merită a fi tratată, chiaru d'in acestu motiv, mai pre largu, și a nume : d'in punctu de vedere politicu, juridicu și natianalu ; în se avendu ocaziunea de a me convinge chiaru în momintele de față, că multi și-au perdatu pacienția atâtu d'in caus'a desbaterilor îndelungate câtu și a caldurei mari, în discursulu meu scurtu, me voiu restringe numai la câte-va reflexiuni obiective (Aprobare.)

Preste totu, dacă vomu aruncă una privire generale preste acestu proiectu de lege, ne vomu convinge la primul pasu, că s'a scriu sub impresiunea unei inspirațiuni mai înalte a guvernului, — era de alta parte ne vomu convinge, că scopulu lui finalu este, ca să întemieceze asigurarea reciproca a onorab. guvernului și a partitului său ; că-și, dacă guvernulu va pune în valoare voturile virile ; dacă comitele supremu are dreptulu de a amové, de a substituī pre oficiali și pre unii de a-i numi : este evidentu, că si-a înmulțitu partitulu, respective și-a castigatu unu nou partitū, și asié, dacă va fi parasitū de partitulu său vechiu, va avé unu nou partitū, care i va poté asigură pusețiunea ; și, d'in contra, dacă partitulu său nu va mai posiede majoritatea în țiera, apoi, totu pre temeiulu acestei asigurări reciproce, partitulu discreditatu va fi capabilu de a se mantiené.

On. Cam., ori-ce proiectu de lege se pote motivă, sprigină, judecă și atacă d'in punctu de vedere juridicu și politicu. Dacă puredu d'in punctulu de vedere juridicu, apoi, de la primul până la ultimulu paragrafu, nu vedu alta-ce decâtu una opera imperfectă, incompletă și lipsită de ori-ce spiritu de independență ; nu vedu alta-ce decâtu una restricțiune și una confuziune de drepturi. A nume, primul paragrafu mantiene cetățile libere regesci pre bazele privilegiilor, cu tote că guvernulu și partitulu său s'au laudatu a dese ori cu tendințele sale de reforma ; și apoi, cine nu șoie, că niciari nu este mai necesaria reformarea decâtu chiaru aci ? că-și, dacă considerăm cetățile libere regesci de până aci, vrendu-nevrendu ne convingemu, că esistu forte multe cetăți privilegiate, cari atâtu d'in cauze materiali, intelectuali, comerciali și industriali, câtu și d'in caus'a numerulu micu alu locuitorilor lorū, nu se mai potū sustiené ca jurisdicțiuni, și, d'in contra, esistu destule comune cari, considerandu înflorirea lorū industriale, comerciale, materiale și intelectuale, aru poté să devina jurisdicțiuni. — Prin urmare, după parerea mea, aceste cestiuni aru fi trebuitu regulate prin una lege separată, facundu-se adeca reforme necesarie și desemnandu-se acele comune și cetăți, cari au să devina jurisdicțiuni.

Totu paragrafulu primu specifică și sfer'a de dreptu a municipiilor cottense în următoarele : 1. autonomia, în se numai în afacerile interne, fiindu deschisă de aci ori-ce discusiune a afacerilor de interesu publicu ; 2. dreptulu discusiei, petițiunarei și alu corespundenței, înse asiderea numai în afacerile locali, era dreptulu de adresa se restringe numai la esecutarea ordinațiilor guvernului. Asié dara, una asemenea autonomia nu este decâtu una autonomie exercitată de comitele supremu, și ar' poté fi numită inca si una autonomia intermediară a administrației de stat, înse nece-una-data una autonomie municipală corespundențioria spiritului și direcțiunei legiloru d'in 1848, că-și sfer'a de dreptu, determinată în §-lu 1, nu este decâtu satir'a unei autonomii adevărate!

Trecundu apoi la §-lu 5, acestu-a condițiunea totodata și organizarea comunelor, și asié este evidentu că, fără de acésta, proiectulu de lege d'in cestiune nu pote fi tratatu, că-și nu este unu opu perfectu și independent, considerandu că, în mai multe locuri, se provoca la proiectulu de lege relativ la organizarea comunelor, și asié, chiaru dacă s'ar' și trată, ar' fi neesecutabilu. După parerea condeputatulu Simonyi, carea este și a mea, era mai bine, ca să se amène desbaterela lui până atunci, caudu s'ar' fi potutu trată de odată cu proiectulu de lege relativ la regularea afacerilor comunali.

§-lu 20, determinandu formarea comitetelor, dice, că aceste voru fi compuse în diurnitate d'in cetățianii, cari solvescu cea mai mare contribuțiune directă de stat. Aci afiu era-si una alta vatemare de dreptu, încâtu adeca acésta dispusețiune vatemala egalitatea de dreptu personale și civile, respective democrația, emanată d'in spiritulu legiloru de la 1848. Binevoiti a-mi permite aci, ca să mi revocă în memoria, chiaru și contra vointiei mele, unu pasajū d'in cuventarea condeputatulu și calugarulu Ronay în care, d'in punctu de vedere mai înalte politice, elu vede de bine a sprigină voturile virile și a enunці privilegiulu clasei opulente. Daa este preutū : cu sum laicu. Eu combatu dreptulu virilū : dsa, ca preutu, lu apera. Intrebu, dacă dsa face acésta în intielesulu doctrinelorū lui Christosu, care a proclamatū și a profesatu ne încetatu egalitatea, frătețarea și democrația ?

Domnilorū, în locu de a introduce voturile virile, era mai bine de a se compune municipiile pre baze democratice și a se formă comitele cottense și cetățienesci curatu și numai prin alegere.

§-lu 27 prescrie, că alegatoriū și alegibilu este totu locuitoriul d'in municipie, care, după conscripțiunea ultima, a avutu dreptulu electoralu pentru dieta. Aci, mi permitu a atrage atențiunea onorab. camerei a supra unei impregiurări importante. A nume, eu afiu, că conscripțiunea ultima este forte defectuoasă. Aveți cunoștința, domnilorū, că romanii d'in Transilvani'a, proclamandu pasivitatea, nu s'au interesatu de alegeri și nu s'au inscriu. Apoi în comitatulu Aradului, — d'intre ai carui-a deputati am onore de a fi și eu unulu, — romanii au facutu unu pactu cu magiarii în privința actului de alegere, în urm'a carui-a, — considerandu că, înainte de conscripțiune, pactanții s'au învoitū ca în cele 6 cercuri electorali ale acestui comitatū să se candidaze ca deputati 4 romani și doi magiari, — în cele două cercuri, unde a trebuitu ca candidatii să fi magiari, de-și romanii aveau majoritate, nu d'icu preponderante dar' însemnate, mai multi însă, nefindū interesati, în urm'a pactului, la alegere, nu s'au inscriu ca alegatori. În asemenea stare a lucrurilor, ore fire-ar' justu și ecuitabilu, ca acești cetățiani d'in Transilvani'a și comitatulu Aradului, providiuti de altmintre cu capacitatea electorale, dari cari, fia d'in caus'a proclamarei pasivității, fia în urm'a pactului memoratu, nu s'au inscriu cu ocaziunea alegeriloru dietali, întrebu, ore fire-ar' justu și ecuitabilu, ca acești cetățiani să fi despoiați de dreptulu lorū, celu mai frumosu între drepturile cetățienesci ?

Dar' afara de acésta, alegerea de deputati se desebesce cu totulu de alegerea de membri pentru comitele cottense. Asta d'in urma, precum se esplică și în acestu proiectu de lege, are să se facă după cercuri, respective comune, și nu produce bataie ca-și alegerile de deputati, cari se facu în masse mari ; prin urmare, esistu multi cari, pentru a nu se espune cum-va bataielorū, se rotragu de la alegerile de deputati, până ce, d'in contra, alegerea comitetelor nefindū impreună cu atâte-a pepicle, că-și acésta are să se facă după comune și cercuri mai mici, alegatoriū aru voi să si exercite aci drepturile lorū.

Oratorele precedentă, Dlu Ales. Mocioni, a aplicatu teori'a voturilor și drepturilor virile, demonstrandu tota nedreptatea lorū ; nu voiu repeti parerile dsale, pre cari le primescu si eu. Dreptu-acésta, în locu ca on. guvernulu să introducă par force si în Ungari'a acésta instituțiune cu totulu nouă, straine și impopulare, asiū fi așteptatu de la elu, ca să ni dăe votulu generalu. Acésta ar' fi celu puțin una idee modernă, una reformă adevărată, carea ar' corespunde recerintielorū de astă-di. Să nu lasăm, ca alte state vecine civilizate să ne previna în fiecare idee modernă. Acésta cestiune fū imbrățișată cu mare focu pretotindens în statele de la apusu, și se pote speră, că acolo esecutarea generală a principiulu de libertate se va resolve. Joha Stuart Mill, literatu angliesu, a scriu despre emanciparea femeelor, și acestu principiu s'a pus degiă în pracse în Americ'a. A numo, în departementulu Jersey country, feme'a Mill Amalia fū aléa jude de pace cu majoritate de 26 voturi. De altmintre, dacă nu me însielu, mi-aducu a minte că, nu de multu în Poseniu și în alto cetăți, cu ocaziunea alegeriloru de deregatori, s'a datu dreptu de alegere și femeelor. Acésta idee nu este cu totulu nouă nece chiaru la noi, ba istori'a dreptului Transilvaniei ni spune, că femeele, cari avéau proprietate nobile, erau providiute cu dreptu de votare și alegere în comitele cottense d'in Transilvani'a. Eu nu d'icu, să decidemu de un-a dată și cu fug'a asemenea cestiuni mari sociale, nece că se pote acésta ; ci, înlaturandu-se cu încetulu pedecelu și înlesnindu-se resolversea problemei, celu puțin capacitatea de alegere, chiaru și de una dată cu dreptulu virilū, — dacă majoritatea camerei nu voiesce altmintre, — să se estinda de astă dată și la femece, asié ca proprietatea mare să fi reprezentată și în acésta direcțiune.

§. 42. atribuesce comitelui supremu dreptulu de a convocă adunările generali, și numai în absentia acestui-a se concede asemenea dreptu vice-ispānulu. Eu nu știu, on. cam., carea ar' poté fi una restricțiune mai pregnantă de dreptu decâtu acésta, că-și dreptulu de convocare, chiaru și în casuri de necesitate imperativă, depinde, în intielesulu proiectulu, numai de la arbitriulu comitelui supremu. Celorū d'in drept' a li place a se provocă la liberalismu ; aru fi potutu dara să enunці celu puțin atâtea că, la dorința a 10—15—20 membri, vice-ispānulu inca are dreptulu de a convocă adunările.

§. 53 determina sfer'a de dreptu a comitelui supremu, și în punctulu finalu h) dice, că comitele supremu are de a se îngriji și de organele securității publice, adeca de pandurii. Dacă și acésta misiune, carea, după usu, se țienă până acum'a de sfer'a vice-ispānulu, și a comitatulu, se dă comitelui supremu, apoi bine-voiti a-mi crede, domnilorū, că omnipotența guvernului, întemeiată pre drepturile comitelui și pre pandurii acestui-a, nu mai cunosce neoi una margine.

După §. 58, toti acei-a, cari se sentiescu vatemati prin cutare dispusețiune a vice-ispānulu, potū apellă la

ministriulu de interne. În cetăți este contrariulu, că-și aici una resoluțiune nedreptă a primariulu se apellează la jurisdicțiune. Aceste două dispusețiuni dovedescu dara una neconștință ; era după §. 61, decisiunile judei processualu se apellează la vice-ispānu și nu la jurisdicțiunea carea l'a alesu

§. 60 vorbesce, într'unu modu forte defectuosu, despre vatemarea tribunalei, că-și nu determina unde să se predce acțiunea relativă la asemenea afaceri, cu tote că acésta s'ar' recere cu atâtu mai vertosu, că în cutare § se eschide apellatiunea în astfelu de casuri. Dacă, conformu naturei lucrului, acțiunile pentru vatemarea tribunalei au a fi predate și pertratate la forulu de I. instanță, apoi proiectulu de lege alu ministriulu de interne nu pote modifică procedur'a civile, carea concede apellatiunea contra decisiuniloru tribunalelor de primă instanță.

(Va urmă.)

Publicare.

Înaltulu ministriulu m. r. de agricultură, industrie și comerțu a binevoitū, prin intimatulu său d'in 12. iul. 1870, Nr. 13.624, a concede opidulu Pecic'a-Romana d'in Comitatulu Aradului 2 țerguri anuali de țiera, și anume, pre 2 fauru și 24 iuliu, st. nou.

În urmarea acestei concesiuni, pre langă invitare, se face cunoșcūtu, cumcă țergulu antăiū de țiera în Pecic'a-Rom. se va țiené în 24 iuliu 1870.

Pecic'a-Romana, 16. iuliu 1870.

Iancu B o d r o g e a n u ,
jude.

Nicolau Philimonu,
notariu.

VARIETATI.

** (Metamorfosări de nume.) Conformu unui ostrasu alu ministriulu de interne, de la prim'a ianuariu până la finea lui iuniu 1870 s'au întemplatū 76 metamorfosări de nume.

** (Bibliografi.) Atragemu atențiunea onor. publicu romanu a supra opusiorulu „Viet'i după Morte“, odatu, în Clusiu cu tipariulu Coleg. ref. alu lui Ioanu Stein, de Ioanu P. Papiu, preutu gr. cat. la institutu corectoriu transilvanu d'in Gherl'a. Acestu opusioru atesta erudițiunea și studiile profunde ale autorulu. Cetitoriulu va cascigă invetiature frumoșe prin lectur'a acestei cărți. O recomandăm onor. publicu romanu. Amu fi doritu numai, ca citatiunile latine să fi fostu mai corecte. Se afla de vendiure în Gherl'a la autoru ; pretiulu unui esemplariu, chartia ordinară, 70 cr. ; chartia mai fină, 90 cr. v. a. La 10 esemplare se dă unulu gratuitu.

** (Deumiri.) Dlu Dr. Iosifu Gallu este numitu referintu supl. la curtea de cassatiune, unde funcțiună și mai înainte ca vice-notariu ; Dlu Atanasiu Cimponeșiu, fostu secretariu ministeriulu de comunicațiune, fū numitu jude suplinte la tabl'a regesca, și Dlu Grigoriu Stetiū este numitu practicantū totu la tabl'a regesca.

** (Una faptă cavaleresca d'in tinerețiele lui Napoleon III.) Pre la finea iernei anulului 1828 spre 1829, Louis Napoleon se afiă în vedința la matusi'a sa, arci-ducea Stefania de Baden în Mannheim. Într'o di, elu merse în preambulare cu matusi-a sa, cu prinseselle Iosefin'a și Mari'a de Baden și inca cu vre-o câte-va persoane de curte. Conversarea lorū se oprî, d'in întemplare, la galanteria franceză d'in timpurile trecute, și prinses'a Mari'a fantasă, după datin'a sa vivace, picanta și originală, despre timpurile cavalerismulu ; ca laudă preste tota măsură inclinatiunea acelorū galanti, a carorū devisă era : „Ddieu, regele și dam'a!“ și cari pas-trau acestu motto în tote impregiurările, chiaru și în cele mai vitrege. Ca contrastu la acésta imagine de virtuti d'in unu timpu trecutū, aretă ea vîtielle și egoismulu timpulu mai nou. Louis Napoleon luă desbaterela cu totu foculu și curagiulu celorū 20 de ani, cari i aveă atunci și afirmă, că Francesii, câtu pentru curagiū și galanteriă, n'au esitū inca d'in modu. Cu acestu discursu ajunsera la rip'a Rinulu, unde se versa riulu Necaru în Rinu, ce'a ce, în acestu anutimpu, ofere una privire forte pictorescă. Scopulu preambularei n'a fostu altulu, decâtu a se desfată în acésta privire. Trecundu societatea preste una stavilă a Necarulu, una suflare de ventu rapede smulse una flore d'in perulu prinsesei Mari'a și o aruncă în undele fluviulu esundatu. — „Privesce, vere!“ — strigă prinses'a, aretandu cu degetulu florea portată de unde, — „acésta ar' fi fostu una ocaziune minunată pentru unu cavaleru d'in timpurile vechie.“ — „Ah, verisiora ! acésta este asiédara una provocare ? bine, o primescu!“ — respunsu Louis Napoleon și sari indată, încalciatu, imbracatu, cum era, în undele furibunde. Ori-cine si-pote imagină spaim'a și iritarea arci-ducei, a fetelorū ei și a totororū celorū de față. Prinses'a Mari'a începū a se tangui, ér' ceialti a țipă si a strigă ajutoriu. Intre acestea, principele, ca notariu bunu și voinicu ce era, despiciă undele cu

braciale, aci se ascundeá sub apa, aci esiá afara, se luptá d'in tote poterile si, in fine, dupa una lupta aspra, ajunse éra-si la tiermure, sanetosu, inae sgriburindu de frigu si cu funestá florefin mâna. — „Éta-o, verisiora, primesce-o!“ díse elu ridiendu si uitandu-se la vestmintele sale ude, — dar sè nu-mi mai vorbesci despre cavalerii si galantii DTale d'in vechiulu timpu de auru!“

Sciri electrice.

Parisu, 20. iul. „Journal Officiel“ constata in nr. seu de ieri contielegerea intima ce existe intre imperatulu, ministeriu, camera si in-trega tier'a. Mentioneza moderatiunea Franciei observata de la 1866 incoce, dícandu, cà Franci'a nu a cercatu nici una certa in pacea de la Prag'a si in apucaturele indresnetie ale Prussiei indreptate spre nemicirea independintiei stateloru germane de sudu. Foi'a ofic. desfasiura pretensiunea cea moderata a Franciei, relativa la candidatur'a principelui de Hohenzollern, precum si intrerumperea ingamfata a negociatiuniloru d'in partea Prussiei; accentua caracterulu ofensivu alu pregatiriloru prusesci si termina: „Franci'a are de a asceptá numai de la Ddieu si de la curagiulu seu triumfulu causei sale.“

Parisu, 20. iul. Foi'a ofic. de asta di publica numirea lui Latour d'Auvergnés de ambasadore in Vien'a, a lui Leboeuf de siefualu statulu maioru alu armatei renane si a generalulu Dejean de conducatoriu interimalu alu ministeriulu de resbelu.

Parisu, 20. iul. Tote diuariete accentua, cà Franci'a nu porta nici de câtu resbelu contra Germaniei, ci numai contra Prussiei. Principele Latour d'Auvergnés a plecatu degiã la Vien'a pentru a-si ocupá postulu.

Carlovitiu, 20. iul. In siedinti'a de ieri a congresulu s'a susceputu desbaterea speciala a supr'a dotatiunei clerulu, si s'a deliberatu numai unu §. d'in propunerea comitetulu. Dr. Natosevics facu in siedinti'a de asta di urmatori'a propunere: Sè se tramita câte trei elevi poporali la cursurile speciali pentru stupãritu, pomãritu, gimnastica, cultivarea vfieloru si a matasci; sè se infiinteze in doue claustre institute pentru orbi si surdo-muti si, in fine, ambe tipografiile gimnasiali sè se intrebuinteze amesuratu destinatiunei loru. Propunerea se transpuse comitetulu scolaru. Dupa acea se alesera diece comissioni monasteriali, constatorie d'in câte duoi deputati mireni si câte doui d'in cleru, pentru regularea manipulatiunei toturoru claustriloru. In urm'a acestoru-a se continuã desbaterea speciale a supr'a dotatiunei clerulu.

Berolinu, 20. iul. Consululu bavaresu fã avisatu a comunicá c. Bismark, cà, pre bas'a conventiuniloru de aliantia, guvernulu Bavariei va participá la resbelu contra Franciei.

Parisu, 20. iul. Principele Solms si-a primitu literile acreditative si asta di plecã d'in Parisu. Aici se demintiesce resolutu afirmatiunea ministeriulu bavaresu, cà francessi aru fi invasiunatu pre teritoriulu germanu. In Forbach s'an schimbatu nescue puscature intre patrulã si vigiliile vamali, ce'a ce inse n'are nici una importantia.

Parisu, 20. iul. Grammont ceti, in siedinti'a de asta di a corpulu legelativu, una declaratiune, carea spune, cà indicarea resbelulu s'a notificatu in Berolinu la mandatulu imperatulu. Starea de resbelu intre Franci'a, Prussi'a si aliatii ei esiste de la 19. I. c. Presiedintele iè spre sciintia acésta declaratiune.

Bucuresci, 20. iul. Votulu de neincredere propusu a se dá ministeriulu de cátra partii radicala contine: Camera adopta programulu guvernulu, prin care, dandu expresiune simpatieloru sale pentru Franci'a, declara a observá cea mai deplina neutralitate facia de interplamintele europene. — Interplatiunea despre starea armatei se va discute in una siedintia secreta.

Londra, 20. iuliu. Foi'a ofic. publica in editiunea sa de ieri una ordinatiune a guvernulu, prin carea se proclama neutralitatea Angliei.

Berolinu, 20. iul. Parlamentulu primu unanimu adressa. Bismark presintã actele, declarandu, cà Prussi'a posedea numai unu actu oficialu de la guvernulu francesu, si anume indicarea resbelulu urmata la 19. I. c. Dupa acea urmã impartesiara despre decurgerea cunoscuta a negociatiuniloru, anume: Raportulu consului Werther despre convorbirea avuta cu principele de Grammont; propunerea anglesa de intermediatiune, si respun-

sulu negativu alu Prussiei si, in fine, not'a cercularia a Prussiei cátra agentii federatiunei germane de Nordu.

Vien'a, 20. iul. Principele prusescu de corona sosì ieri in Munciu si fù primitu de regele. S'au intemplatu demonstratiuni mari. — Scirile despre inceperea inimicetiiloru se reducu la una ciocnire neinsemnata a avangardelor.

Nürnberg, 20. iul. In decursulu acestoru trei dñe d'in urma s'au transportatu, cu iutiela mare, preste Bamberg si Nürnberg, 46,000 militari prusesci, pentru a ocupá castrulu fortificatu de la Ulm.

Brussella 20. iul. La Vliessingen, loculu unde se versa fluviulu Schelde in Marea-Atlantica, se astepta una flota anglesa. Una flota americana, sub comand'a suprema a admiralulu Farragutt, a sositu degiã acolo.

Zagabria, 21. iul. In siedinti'a de asta di a dietei se citira si primira mai multe proiecte de legi de natura juridica. Sambeta se va amënë diet'a.

Vien'a, 21. iul. „Frdbl.“ anuncia, cà imperatulu se va asiediã in Schönbrunn si cà este invitatu si cancelariulu imper. Beust a-si luã acolo cartiru. Se proiecteaza unu congresu alu principiloru germani in Coblenz. Trupele bavareze plecara d'in Munchu cantandu si jubilandu de bucuriã. — Arip'a

stanga a armatei germane de sudu o voru formã Vürttembergiani, ér' centrulu trupele regatulu Baden; Prusii ocupa Pfalzulu. — In Varsiovia se ascepta pre septeman'a viitoria sosirea imperatulu rusecu si a lui Gortschakoff. — Garibaldi sè ascepta sè vina pre continentu. — Unu circulariu alu contelui Beust areta consuhiloru neutralitatea Austriei in totu cuprinsulu si marginele ei. Totu „Frdenbl.“ anuncia, cà regele Prusiei multimi regelui Bavariei pentru fidel'a tinere a tractatelor. Regele Bavariei i respunde prin urmatoriulu telegramu: „Telegramu Vostru a escitatu in peptulu meu unu resunetu plinu de bucuria. — Trupele mele se voru luptá cu entusiasmu langa socii loru de arme incoronati de gloria pentru dreptulu si onorea germana. Dèe Ddieu ca lupta sè se finesca spre binele Germaniei si a Bavariei.“

Berolinu, 21. iul. Parlamentulu primu legea despre imprumutu si cea despre prorogarea parlamentulu pâna in 31 decemvre. Bismark ceti unu anunciu presidialu, care areta inclhiderea parlamentulu si multumesce in numele regelui pentru spontaneitate si franchetia.

Proprietariu si editoriu **ALESANDRU ROMANU**
Redactoru respund. interim. **IONU POBUTIU.**

Feriti-ve de speculanti amagitori!

Intre multelu' annunciuri, mai alese celle de orologie, sunt unele prea pompose si compuse cu intentiunea de a prinde in cursa pro locutitorii de la tiera (provinciati). Ori si cine der iancu interosala sã propria ferescã-se de a cumpará orologiele pentru cari venditoriulu nu pote da garantiã dã ajansu. Orogiole cunparate de la mine se potu totudeamã si dupa placu au a mi-se returnã, au a se schimbã cu altelu, una doveda acésta de cea mai exacta soliditate.

MINUNILE OROLOGIILORU NOSTRE

sunt orologiele preabine regulate, cari se vendu cu reversale de garantiã; acele se vendu, precum se pote vedé mai la vale, cu preturi forte mize, numai cu trecerea loru sè fia mai mare. Deci, nimene sè nu scape ocaziunea binevenita de a se provedé cu unu esemene obiectu atâtu de trebuniosu pentru fie soc care casa.

Pentru tote orologiele se garanteza.

- 1 orologiu frumoosu cu capula de bronzu si cadranulu emailatu fl. 1.40
 - 1 cu cadranulu de porcelana emailatu fl. 1.60
 - 1 cu safira (care bate) fl. 2.80
- Ori care d'in aceste, impreunate cu desceptatoru, 20 cr. mai multu.
- 1 orologiu, formatu mare, frumosu lucratu, cu cadranu de porcelana fl. 2.80 pana la fl. 3.20
 - 1 acela-si, preslu ornatu, cu desceptatoru fl. 3.00, 4.50
 - 1 orologiu cu pictura fina pre partea anteriore, cadranu auritu sãu cu gravure de arte elveticã, totu cu desceptatoriu unulu fl. 5, 6, 7, 8
 - Orogiole de salone d'in bronzu cu recipientu si postamentu, unulu fl. 2, 2.60
 - 1 col. mare fl. 3.20, 4.50
 - 1 orologiul anglescu de calatoriu, cu descept. carelu nu te lasa a dormi. — cu teca fl. 6.
 - Orogiole elveticane de pusunariu, bine regulate, cu garantiã pre doi anii, form'a preafumosa. d'impr. cu catena de auru-nou fl. 4.50

Orologie anglice de pusunariu

(cu machina de nicolu seu de precisiune, garantiã pre 5 anii, aceste sunt celle mai sigure orologie fabricate pana acuum.

- 1 Cronometru cilindricu fl. 9.50
- 1 auritu prin focu fl. 10.50
- 1 ancora cu sticla de cristalu fl. 11. —
- 1 auritu fl. 12. —
- 1 cu capsula duplicu, savonetu fl. 13.50
- 1 acela-si auritu fl. 14.50
- 2 Remontoriu (fira chiausã) fl. 10.50
- 1 de celle mai fuso fl. 14. —
- 1 ancora de celle mai noue, cu sticla de cristalu duplice, cãtu se pote vedé constructiunea fara a se deschide orologiulu fl. 10.50
- 1 aceea si, ancora mai fina fl. 13.50
- 1 Orogiole pentru domne, fina si elegante fl. 12, 15, 18

Totu felulu de orologie vechie, si celle ce aici nu sunt insirate, se vendu mai estinu decatú ori unde aiurea. Unu orologiulu de sore bine regulatu, cu **compasu**, in formatu de pusunariu, si dupa carele se potu reglá tote orologiele mecanice, costa numai **25** or. — Se afla de vendiãe numai la subsemnatulu.

Harthie, Bilete de Visita, Sigille

si alte unelte de scrisu

Tote de cea mai buna calitate, cu pretiurile urmatorie:

Devis a casei: „Marta' estina inea pote fi buna.“

Harthie francese de epistole.

- Numere, literole initiale ori corona se intiparescu gratuitu.
- 100 hãrtii in octavu, harthia fina alba fl. — 45 cr.
 - 100 „ anglesc, vorgate ori liniate fl. — 65 „
 - 100 „ vergate in multe culori fl. — 75 „
 - 100 „ in cartiu (patratu) fimo, alba fl. — 85 „
 - 100 „ angl. dintate ori liniate fl. — 1 —
 - 100 „ Cuvette (invelitorie) in octavu albe fl. — 30 „
 - 100 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ fl. — 50 „
 - 100 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ fl. — 60 „
 - 100 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ fl. — 65 „

100 de bilete de visita

- pre harthia cu lacu, cea mai fina litografiã, celu mai nou felu de scrisoro totu acele si cu impress. negra fl. 50 „

Pene de Otiehu.

- Pene regulatorie aplicabile la tota man'a si pro ori ce felu de harthia 12 bucati fl. — 24 „
- 1 dozeta, angl. in 12 feluri fl. — 40 „
 - 12 „ „ (Cartoni) sorturi de mai epusu fl. — 80 „
 - 12 „ „ pene de aluminu, seculiti de argina fl. — 60 „
 - 1 „ „ pene de candiru, excelsiti in feluã loru fl. — 10 „
 - 1 „ „ condeie de plumbu, culiti. buna, 10, 15, 25, 35, 45 cr.
 - 1 „ „ stiluri de pene, calit. buna, 10, 15, 20, 30 cr.

Spre mare inlosuire si indemanare sãu noueã condeie de plumbu cu masino, cari nu trebuescu asculte si sunt ascurate contra rupturii vezulu, 1 bucatu in lemmu 10 cr., 1 buc. in ouu 15 cr., 1 buc. cu capsula de pene si cutasiu 30 cr., 1 capsula plina de ajansu pre 3 luncu 10 cr., 1 buc. de guni de rasu plimbulu si uegramentulu 50 cr.

Sigille finu gravate (taiate)

- cu scriere frumoasa. 1 buc. cu done litere si manneliulu fino 50 cr. — Corona costa 30 cr. Name intregu se socotescu estinu.

- 1 Tescuri pentru a tipari name, fimo lucrate 2 fl. 30 cr.
- 1 Stampille d'impruma in laditia de finicheã, unore si penellu 4 fl. 50 cr.
- 1 Cele mai noue Stampille cari se umediescu de sine si tiparescu 1000 de copie cu o singura umedire a masine, preta indemanateã pentru ofele si contoire. Pretulu unel'a d'impruma cu cea mai fina gravura 6 fl. 50 cr.
- 1 Tablitiie elastice si nedestruibile pentru socolote, pretulu unel'a 5, 10, 15, 20 cr.
- 1 Cartecelle (bilete) de gratulatiune la dia' numelu, etc. forte frumoase si elegante, cate un'a 5, 10, 15 cr., 48a cele suprafe d'impruma cu perintia profumata purare mrositoria, 20, 30, 40, 50 cr.

In monarel'a austriaca acesti articli se afla de vendiãe numai in depusetoriulu subsemnatulu **A. FRIEDMANN in Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.**